

༄༅།ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་སུམ་ཁང་མ།

萨迦格言藏汉英对照本

Trilingual Sakya Legshad

ས་པཎ་གུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ཀྱུང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྐུན་ཁང་།

༄།ས་སྐྱ་ལེགས་པའད།

རིགས་པས་དབྱད་ན་ཆོས་ལུགས་མི་འགལ་ཞིང་།།

འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀུན་ནས་ལེགས་བསྐྱབ་པ།།

དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཚུལ་ཅི་འདྲ་ཞིག།

པའད་པ་འདི་ནི་ལེགས་པའད་རིན་ཆེན་གཏོང།།

When analysis is done right, gaining excellence
Through all temporal deeds and proper spiritual methods
Corresponding to how the sages practice;

图书在版编目(CIP)数据

萨迦格言藏汉英对照本/萨班贡嘎坚赞 著—北京:

中国藏学出版社, 2009. 4

ISBN 978-7-80253-142-0

I. 萨… II. 萨… III. 藏族-格言-汇编-中国-藏、汉、英

IV. H214.3/

中国版本图书馆CIP数据核字 (2009)第026301号

萨迦格言藏汉英对照本

作 者: 萨班贡嘎坚赞 著

英文译者: John Thomas Davenport

汉文译者: 仁增才让和才公太

责任编辑: 吉美桑珠

封面设计: 才公太

出 版: 中国藏学出版社出版发行

印 厂: 北京牛山世兴印刷厂印刷

开 本: 787mm×1092mm 1/32

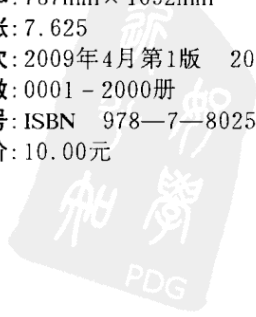
印 张: 7.625

版 次: 2009年4月第1版 2009年4月北京第1次印刷

印 数: 0001-2000册

书 号: ISBN 978-7-80253-142-0/H·14

定 价: 10.00元

ས་ཁྱུ་ཡེགས་བཤད་ལྷན་ཀླད་མ།

ཚུ་ཡ་ཨ།

ས་པཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཅུ་མས།

དབྱིན་མིག་ཏུ་བརྒྱུད་མཐུན།

John Thomas Davenport

ལྷ་མིག་ཏུ་བརྒྱུད་མཐུན།

རིག་འཛིན་ཚེ་མིང་དང་ཚེ་དཔོན་ཐར།

དཔེ་ལྷིག་འབྲན་འཁྲུག་པ།

འཛིགས་མེད་བསམ་གྲུབ།

མཐུན་པོག་ལྷན་འཁྲུག་པ།

ཚེ་མཁོན་ཐར།

དཔེ་ལྷན་འབྲེམས་ལྷན་མཐུན།

གྲུང་གི་པོད་རིག་པ་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

བར་ལྷན་མཐུན།

ལེ་ཅིན་ཉུག་རྒྱ་རྩི་ཤིན་པར་ཁང་གིས་པར་བཏབ།

བར་ཁེངས།

༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༤པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱེད།

༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༤པར་པར་ཐངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཚད།

787mm × 1092mm 1/32

བར་ཐུངས།

0001 - 2000

དབར་པོག

7.625

དཔེ་ལྷན་པ།

ISBN 978 - 7 - 80253 - 142 - 0/H · 14

ཡིན་པོད་ཚུ་པ།

10.00

དཀར་ཆག

Contents 目录

ལེའུ་དང་པོ། མཁས་པ་བརྟག་པ།	1
Chapter 1 – An Examination of the Wise	1
第一章 辨智者篇.....	1
ལེའུ་གཉིས་པ། ཡ་རབས་བརྟག་པ།	17
Chapter 2 – An Examination of the Noble	17
第二章 辨善者篇	17
ལེའུ་གསུམ་པ། རྒྱུན་པོ་བརྟག་པ།	32
Chapter 3 – An Examination of the Foolish	32
第三章 辨愚者篇	32
ལེའུ་བཞི་པ། སྤྲེལ་མ་བརྟག་པ།	54
Chapter 4 – An Examination of Both the Wise and Foolish.....	54
第四章 辨混杂篇	54
ལེའུ་ལྔ་པ། རྩོད་སྤྱོད་བརྟག་པ།	76
Chapter 5 – An Examination of Bad Conduct	76
第五章 辨恶行篇	76

ལེའུ་བླག་པ། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟག་པ།	101
Chapter 6 – An Examination of Natural Tendencies	101
第六章 辨本质篇	101
ལེའུ་བདུན་པ། མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་ལ་བརྟག་པ།	134
Chapter 7 –An Examination of Unseemly Tendencies	134
第七章 辨异者篇	134
ལེའུ་བརྒྱད་པ། བྱ་བ་བརྟག་པ།	158
Chapter 8 – An Examination of Deeds	158
第八章 辨事业篇	158
ལེའུ་དགུ་པ། རྩིས་བརྟག་པ།	206
Chapter 9 – An Examination of Dharma	206
第九章 辨佛法篇	206
མཇུག་བྱང་།	236
Conclusion:	236
结束语.....	236

ལེབ་དང་པོ། མཁས་པ་བརྟག་པ།

Chapter 1 — An Examination of the Wise

第一章 辨智者篇

1

མཁས་པ་ཡོན་ཏན་མཛོད་འཛིན་པ།

དེ་དག་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་སྟུང་།

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཕུ་བོ་འཁྱུང་།

ཡིན་ཕྱིར་རྒྱ་བོ་ཐམས་ཅད་འབབ།

The wise who nourish a treasury of good qualities
Gather to themselves precious good advice.
The great ocean is a treasury of rivers
To which all running waters descend.

智者是学问的宝藏，
他们拥有智慧格言；
大海是江河的归宿，
百川都会奔向大海。

2

སྤྱི་བོ་ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་པའི།

སྤང་དོར་སྤོ་གྲོས་ལྡན་པ་མཁའ་ས།

རྩལ་དང་འབྲེས་པའི་ལྷགས་སྤྱུ་རྣམས།

ཁབ་ལེན་རྩོམ་ལེན་པར་ཤེས།

People may or may not be knowledgeable, but
The wise are judicious in what to do and what to avoid.
A magnetic stone is able to extract
Iron filings that are mixed with dust.

不管本人有无学问，
能辨别是非是智者；
混在灰尘中的铁屑，
磁铁能从灰中吸出。

3

ལོགས་འགྲང་མཁའ་ས་པའི་སྤོ་གྲོས་གྱིས།

གོ་ཡི་སྤྱན་པོས་དེ་ལྟ་མིན།

ནི་མའི་འོད་ཟེར་གར་བ་ན།

འབྱུང་པའི་བྱ་རྣམས་ལོང་བར་འགྱུར།

Skilled in good advice, the wise know,
But foolish people do not.
When the radiance of the sun appears,
Owls become blind.

智者用智慧理解格言，
愚人却没有这种能力；
正如阳光普照的时候，
猫头鹰会成瞎子一样。

4

ཤེས་རབ་ལྷན་པས་ཉེས་པ་དག།

སེལ་བར་རྩས་ཀྱི་སྤྱན་པོས་མིན།།

ནམ་མཁའ་ལྗིང་གིས་དྲག་ཅན་སྤྱུལ།།

གསོད་པར་རྩས་ཀྱི་ཁྲ་ཏས་མིན།།

The wise can eradicate faults,
But the foolish cannot.
The garuda can kill poisonous snakes,
But crows cannot.

聪明的人敢于改正错误，
愚蠢的人没有这种勇气；
大鹏敢啄死有毒的巨蛇，
但乌鸦却没有这种能耐。

5

སློ་བྱོས་ཆེན་པོ་རྒྱད་ན་ཡང་།།

ལྷག་པར་སློ་བྱོས་སྒྲོབས་ལྷན་འབྱུང་།།

རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་བགྱིས་པ་ན།།

སྤང་ཆེན་སྤྱི་བོ་ཐུར་དུ་འགེམས།།

When the wise become very destitute
Their intelligence grows even stronger.
When the king of beasts becomes hungry
It swiftly attacks the elephant's head.

聪明的人即使惨遭挫折，
也能变得更加智慧强大；
正如兽王被饥饿所困时，
仍然能将大象置于死地。

6

མ་ཁས་པ་བརྟུན་ཅིང་མ་དྲིས་པ།།

དེ་ཡི་བར་དུ་གཏིང་མི་དཔོགས།།

རྩ་ལ་དབྱུག་གུས་མ་བསྟན་པ།།

དེ་སྲིད་གཞན་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད།།

Until the learned are thoroughly questioned,

Their depth cannot be assessed.

Until a drum is beaten by drumsticks,

Its distinction from other drums is unknown.

如果对智者不辩又不问，

无法了解其学识的深浅：

如果不用槌子来敲打鼓，

就无法识别与它物有别。

7

རིག་པ་ནང་པར་འཆི་ཡང་བསྐྱབ།།

ཆེ་འདིར་མ་ཁས་པར་མ་གྱུར་གྱང་།།

སྤྱི་བ་སྤྱིར་མར་བཅོལ་བ་ཡི།།

ནོར་ལ་རང་ཉིད་ལེན་པ་འདྲ།།

Even if one is to die the next morning, today one must study.

Though one may not become a sage in this life,

Knowledge is safely deposited for future lives,

Just as riches safely deposited can later be reclaimed.

明日离世也要学智慧，

尽管今生成不了智者，

如为来世积蓄的资粮，

同今世享用没有区别。

8

ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་སྤྱོ་བོ་ཀྱན།
 མ་བསྐྱས་པར་ཡང་རང་ཉིད་འདུ།
 དེ་ལྡན་མེ་ཏོག་རྒྱང་རིང་ཡང་།
 བྱང་བ་སྤྱིན་གྱི་ཚོགས་བཞིན་འཁོར།

When a person possesses good qualities,
 Others spontaneously gather around.
 The fragrant flower may be distant,
 But bees are drawn like gathering clouds.

如果是真正有学问的人，
 人们自然从四方来请教；
 好像鲜花虽盛开在远方，
 蜜蜂会云聚其周围一样。

9

མཁས་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་བསྐྱབས་པ།
 མཐར་ཐྱིན་གཅིག་གིས་འཛིག་རྟེན་གསལ།
 སྒོ་ངན་ཤེས་པ་མང་ན་ཡང་།
 རྒྱ་སྐར་བཞིན་དུ་གསལ་མི་རུས།

A single wise person who has fully developed
 All good qualities illumines the earth.
 But the mean-spirited, like stars,
 Even when numerous, cannot illumine.

聪明的人爱学所有知识，
 精通一门就知晓天下事；
 愚蠢的人虽然见多识广，
 却像星星缺少灿烂光芒。

10

མཁས་པ་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཀྱང་།།

གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན།།

དེ་ལྟར་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔ་ཡིས།།

སྤྱུང་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྲོ།།

Although the wise have immeasurable learning,
They still embrace the lesser knowledge of others.
By means of continuously practicing thus,
They quickly proceed to omniscience.

智者虽有渊博的知识，
仍学别人微小的长处，
如果能坚持这种美德，
很快就能成为遍知者。

11

མཁས་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྐྱུང་ན།།

དགྲ་བོ་མང་ཡང་གཤམ་ཚུགས།།

འཕགས་རྒྱལ་གྱི་ནི་བྲམ་ཟེའི་བུ།།

གཅིག་ཕུས་དགྲ་བོའི་ཚོགས་ཀྱན་བཅོམ།།

Though enemies are numerous, when the wise
Are protected by wisdom, how can they be harmed?
Single-handedly, the Brahmin boy of Ujjayini
Triumphed over an entire assembly of foes.

智者用智慧来保护自己，
敌人虽很多也无可奈何；
好像乌仗那婆罗门之子，
能够独自战胜敌军一样。

12

སྒོ་རྒྱུང་གྲོས་ཉེས་འབྱུགས་པའི་ཆོ།

སྒོ་ལྡན་ཐབས་ཀྱིས་བདེ་བར་གསོ།

རྒྱ་རྒྱུང་རྩོག་པས་རྒྱུད་གཟན་པ།

རྒྱ་དྲུང་ས་རྩོར་བྱས་དྲུང་ས་པར་བྱེད།

When offensive talk from small minds creates quarrels,
The wise skillfully restore harmony.
The river's turbulence muddies the water,
But the sparkling water-jewel purifies it.

愚蠢的人瞎辩是非时，
智者有妙法促成平静；
河水浑浊不清的时候，
净水宝珠能使它清澈。

13

མཁས་པ་ཇི་ལྟར་ཐབས་རྟགས་ཀྱང་།

སྤྱན་པོ་འཇུག་པའི་ལམ་མི་འགོ།

ཆར་ཐོད་བྱེད་སྒོམ་ན་ཡང་།

ས་ལ་བབས་པའི་རྒྱ་མི་འཐུང་།

Howsoever the wise become destitute,
They do not take the path of fools.
Even if thirsty, birds who crave rain
Will not drink water fallen to the ground.

智者不管怎么穷困潦倒，
也不会像愚者一样做人，
布谷鸟虽然因饥渴难忍，
也不会吸吮地上的污水。

14

ཤེས་རབ་ལྡན་པ་མགོ་བསྐྱོར་ཡང་།
བྱ་བའི་ཆ་ལ་མྱོང་ས་མི་འགྱུར།
སྒོག་ཆགས་གྲོག་མ་མིག་མེད་ཀྱང་།
མིག་ལྡན་གཞན་ལས་ལྷག་པར་མགྱོགས།

Even if the wise are deceived,
They are not confused about what they do.
Although ants are sightless,
They are speedier than creatures with eyes.

尽管智者遭遇到愚弄，
也不会在大事上糊涂；
虽然说蚂蚁没有眼睛，
仍比有眼睛的跑得快。

15

སྒོ་གྲོས་ལྡན་པ་གཉིས་བསྒོས་ན།
སྒོ་གྲོས་ལེགས་པ་གཞན་འབྱུང་སྤྱིད།
ཡུང་བ་དང་ནི་ཆ་ལ་ལས།
ཁ་དོག་གཞན་ཞིག་སྒྲིབ་ར་འགྱུར།

When two wise people engage in discussion,
Further worthy wisdom can arise.
By mixing turmeric with borax,
Another color is produced.

两个聪明人在一起商量，
肯定会想出更好的办法；
把姜黄和硼砂配在一起，
会调出更美的色彩一样。

16

ཁོང་མཇོངས་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མི།

གཅིག་ཕུ་ཡིན་ཡང་ཀུན་ལས་རྒྱལ།

རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་སིང་གི་དང་།

འཁོར་ལོས་སྤྲུང་ལ་གྲོགས་མི་དགོས།

The noble wise ones who have gathered merit
Will be victorious over all, even if they stand alone.
The lion, king of beasts, and universal monarchs
Have no need of allies for their rule.

智慧和福泽兼备的人，
独自能战胜一切敌人；
如兽王雄狮和转轮王，
不需朋友的帮助一样。

17

ཐབས་ལ་མཁས་ན་ཆེན་པོ་ཡང་།

བླ་དུ་བཀོལ་བར་གཤམ་དགའ།

མཁའ་ལྷིང་མཐུ་རྩལ་ཆེན་ཡང་།

གོས་སེར་ཅན་གྱི་བཞོན་པར་འགྱུར།

When skilled in method, why should it be hard
To employ even the great as servants?
The garuda, though very powerful,
Is ridden by the golden-clad one.

假若能善于运筹帷幄，
役使强者也并非很难；
揭楼罗虽然本领高强，
却成了毗纽天的坐骑。

18

འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་གྱི།

བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་ཤེས་རབ་ཡིན།

རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས།

བློན་བཟངས་འདི་དང་ཕྱི་མར་བསྐྱབས།

Wisdom is what achieves happiness

In both this and future lives.

Prince Chandra's wisdom protected King Sudasa

In this lifetime and those to come.

欲获今生来世的安乐，

只能依靠智慧的力量；

达瓦王子用智慧力量，

救了真桑的今生来世。

19

དཔའ་ཞིང་མཐུ་རྩལ་ཆེན་ཡང་།

མཁས་པ་མིན་པས་དཔལ་མི་ཐོབ།

འབྱོར་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་ཡང་།

བསོད་ནམས་མེད་ན་གཤམ་རྟག།

Though people may be very brave and strong,

Without wisdom they cannot become heroes.

Though people may become very wealthy,

Without virtues how can their wealth endure?

尽管既英勇又顽强，

若非智者难得吉祥；

尽管多么富有钱财，

若无福分很难长久。

20

ཡོན་ཏན་སྒྲོན་གཉིས་སུས་ཀྱང་གསལ།།

འདྲེས་པ་འབྱེད་ཤེས་མཁས་པ་ཡིན།།

ལྷ་ལས་འོ་མ་ངང་པས་སྟེད།

བ་ལས་འོ་མ་ཀུན་གྱིས་ལོང་།།

Distinct good and bad are clear to all,
But the wise distinguish them when mixed.
Anyone can take milk from the cow,
But swans separate milk from water.

谁都会知道是非有所不同，唯有智者能辨认是非之异。人人都会从母牛身上挤奶，只有天鹅才会从水中分奶。

21

གུས་ཤིང་བརྒྱལ་བར་གྱུར་པ་ན།།

དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གོ་བ་སྒྲི།

མ་བསྐྱལ་གཞན་གྱིས་མ་སྐྱལ་པར།།

བསམ་པ་ཤེས་ན་མཁས་པ་ཡིན།།

When they are commanded,
Even animals can understand.
Those who know what to do
Without being directed are wise.

对于琐事既嘱咐又催促，就是牲畜也能有所领会；根本用不着嘱咐和催促，能心领神会者便是智者。